

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 49 (468)

Fredagen den 4 december 1896.

9:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. » 5:— Iduns Modet., månadsuppl. » 3:— Barngarderoben » 3:—		Byrå: Klara södra kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 6147.	Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad total stafv Utländska annons. 70 öre pr nonp-rad
--	--	---	---	--	---

Signe Hebbe.

Vårt land har ju som bekant fostrat icke så få sceniska artister af betydelse, och man skulle till och med kunna säga, att den svenska scenen väl knappast någonsin saknat verkliga förmågor, *men* de hafva dock i regeln varit enstaka företeelser, glänsande stjärnor, som lyst med desto starkare ljus, som de omgifvits af idel dankar. Åtminstone har under de senare åren så varit fallet och detta både på vår dramatiska och lyriska scen, där trots de goda förmågor, som funnits, den konstnärliga ensemblen ofta varit försummad. Frågar man då efter orsaken till ett så beklagligt förhållande, så skall man i nio fall af tio få till svar, att det är i bristen på tradition, som man har att söka roten till detta onda, och det är klart, att så skall vara. Hur skall man t. ex. af unga opröfvade förmågor kunna dana en Figaro eller Susanna i den rätta stilen, om de aldrig haft tillfälle att se dessa partier riktigt utförda? Hur skall en ung sångare kunna dana sig en rätt föreställning om arten af en Almavias grandezza och elegans eller om en Don Juans dämoniska tjuvningskraft och ridderliga väsen, om han icke haft goda mönster att bilda sig efter? Eller hur skall han kunna på det rätta viset artikulera, sjunga secco och ackompanjerade recitativ, om ingen lär honom det? Men icke endast för den klassiska litteraturen är en dylik tradition af vikt. Man kan icke heller begära, att en ung sångerska, har hon än aldrig så

lätt att sjunga koloratur, skall kunna framställa en Rosina, Adina eller Philine i den rätta stilen, om hon icke har en säker tradition att hålla sig till, lika litet som man kan vänta sig en mönstergill Wolfram eller Tannhäuser af den, som icke haft tillfälle att ofta höra och studera goda Wagnersångare.

Det är alltså tradition, som fattas. Goda lärare i scenisk

konst ha hos oss de senare åren varit sällsynta, och åtminstone vid den lyriska scenen har elevskola ej funnits. Icke heller har alltid vår operastyrelse visat sig tillräckligt angelägen att behålla de gamla bepröfvade artister, som funnits, och hvilka hade kunnat bilda skola. Så t. ex. har den förlust, som vår opera gjorde, då Algot Lange så hastigt lämnade den, aldrig till fullo ersatts, och äfven Dina Edling lämnade alldeles för tidigt den scen, som hon ännu kunnat göra så stora tjänster, många andra exempel att förtiga. Med en ensemble af endast halffärdiga förmågor och elever gagnar man dock icke konsten. Lyckligt då, att det ändock finnes en och annan här hos oss med vilja och förmåga att ta sig an de unga konstens adepter och att utbilda dem i sceniska idrotter. Så ha de yngre sångarne de senaste åren plägat anlita den sångarveteran, som på ett så oförlämligt sätt för vid pass 35 år sedan skapade den första Mefisto-figuren å svensk scen, och de unga sångerskorna ha nästan alla vänt till Signe Hebbe.

Hvad den är säll, som hjärtats plikter vördar
Och njutningen af hjärtats frid förstår;
Som fruktar blott en storm för sina skördar
Och räknar skiften blott i sina år!

Hvad den är säll, hvars önsknningar belönas
Utaf ett älskande och menlöst bröst,
Som ser sin vår af kärleken förskönas
Och vänskap samla blommor för hans höst.

P. A. Granberg.

Fröken Hebbe har särskildt i fråga om plastik hos oss bildat skola. Hos henne ha Vendela Sörensen, Matilda Linden, Anna Norrie, Olga Fähræus och många fler lärt sig sin konst, och hos henne ha äfven många af de allra yngsta fått goda råd och lärdomar. Man har någon gång klagat att fröken Hebbe lärt sina elever att posera, men man bör komma ihåg, att för framställningen af den lyriska scenens understundom något konventionella gestalter ett poserande manér ofta är oundvikligt, och man får då vara nöjd, om »posen» är naturlig. På förträffligheten af den undervisning, som fröken Hebbe meddelar i scenplastik, torde endast ett enda, men mycket talande exempel behöfva anföras, nämligen fru Lindens Orfevs, som helt och hållet instuderats för henne.

Fröken Hebbe har själf de mest öfverdrifna föreställningar om plastikkens nytta; hon anser, att den gör människorna friska och sunda både till kropp och själ, och kanske har hon rätt. Själf är hon ett utmärkt exempel på den både kroppens och sinnets ungdomlighet, som hennes plastiska metod enligt hennes eget vittnesbörd förlänar. Hon går ännu trots sina gråa hår rak i ryggen som en ung flicka, och hennes samtal öfverflöda af en kvickhet och spiritualitet, som göra det lätt förklarligt, att hennes umgängesvännen en tid misstänkte henne att vara författarinna till de både om sakkänedom och stilistisk talang vittnande, men på sina ställen ganska maliciösa musikkritiker, signerade Volontaire, som för några år sedan förekommo i den numera upphörda tidskriften »Ur dagens krönika», och då väckte så mycket uppseende och — så mycken harm. Detta författarskap har hon emellertid offentligt förnekat, däremot har hon i Svensk Musiktidning i början af 1880-talet offentliggjort musikalska resebref från London och Paris.

Till Paris har hon också helst gjort sina utflykter, hvilket är lätt förklarligt, då hennes konstideal är väsentligen franskt. Hon har studerat vid Paris-konservatoriet både sång och plastik, och hennes sceniska skapelser voro i allmänhet danade efter franska mönster. Så var t. ex. fallet med hennes Valentine, en af hennes bästa figurer, som hon enligt en framstående operasångerskas vittnesbörd framställde så utmärkt, att hon i detta parti till och med öfverträffade Christina Nilsson. Betecknande är, hvad Frans Hedberg i sitt arbete om »Svenska operasångare» berättar om Hebbes utförande af detta parti, hvori hon uppträdde samtidigt med att fru Michaëli sjöng drottningen, nämligen att en gammal operahabitué, som hade bevistat en af de föreställningar af Hugenerotterna, vid hvilka bägge dessa sångerskor medverkade, på tillfrågan om hvad han tyckte om dem, svarade: »Jo, om fru Michaëlis röst sutte i fröken Hebbes strupe, eller fröken Hebbes dramatiska förmåga kunde öfverflyttas på fru Michaëli, så skulle genom föreningen af dessas båda förnämsta egenskaper uppstå världens största sångerska. Nu fattas något hos dem båda, som de

med bästa vilja icke kunna komplettera». Detta yttrande är karaktäristiskt så till vida, som det konstaterar, att den motsats, som fanns mellan Signe Hebbes storstilade aktion och hennes relativt begränsade röstmedel, af publiken förnams som i viss mån störande, och naturligen mest, då hon hade att sjunga bredvid en sångerska med så glansfull stämma, som den fru Michaëli lär ha ägt. Att hon dock lyckades att vinna popularitet såväl här i Stockholm som i Kristiania, vid hvars operascen hon var fästad i tre år, vittnar bäst om den äkta halten af hennes konstnärsbegåfning, om den allt medryckande glöden och energien i hennes framställning samt om det karaktärsfulla och på samma gång verkligt musikalska i hennes föredrag. Detta sista framträdde kanske bäst i hennes sätt att sjunga våra folkvisor, hvarmed hon gjorde stor succés i våra konsertsalar på 1860-talet. Jag lämnar här ordet åt en biograf i »Litografiskt allehanda» för 1865, som på följande vis omnämner denna hennes talang.

»Af sin moder, en utmärkt kännarinna af vår folkpoesi, har mademoiselle Hebbe blifvit införd på folkvisans område. Talang och studier kunna föra långt på andra gebiet; men på detta behöfves oundgängligen kärlek. De klippor, mot hvilka underordnade talanger här stranda, äro å ena sidan känslösamhet, å den andra oförmedlad naturalism: m:ll Hebbe har för mycken friskhet för att törna mot den ena och är för finbildad för att taga skada mot den senare!»

Af den bifogade förteckningen på de visor, som fröken Hebbe plägat föredraga, finner man, att hon på sin repertoar hade såväl så artificiell folkpoesi som »Fjorton år tror jag visst att jag var», som äfven en sådan pärla af äkta folkvisediktning som »Kristallen den fina». En stor del af de visor, som här uppräknas, äro af humoristisk natur, hvilket visar, att hennes förmåga var ganska tänjbar.

Hennes talang som dramatisk sångerska skildras af en norsk biograf på följande sätt: »Koloratursången har egentligen icke varit fröken Hebbes fack, ehuru hon äfven här visat sig mycket respektabel, fin och distinguée; nej, det är snarare det breda, kraftiga, sanna, jag skulle vilja säga det realistiska i sångkonsten, som hör henne till. Hon är med andra ord *dramatisk* sångerska. Det är skaparkraft i det sätt, på hvilket hon löser sina uppgifter, och hufvudsaken är för henne ej blott att sjunga, utan att sjunga så, att det blifver förstådt. Därpå också hennes utmärkta frasering och deklamation, hennes distinkta uttal af hvarje ord och hennes korrekta plastik.»

Bland hennes konstnärliga skapelser nämnes allmänt främst hennes Leonora i Fidelio, Beethovens härliga drama i toner, där hon enligt samtidas enstämmiga vittnesbörd löste sin uppgift med en så lågande idealitet, en sådan ädelhet och sanning, att hennes framställning har blifvit alla, som fått skåda den, oförgätlig. Hedberg nämner dessutom såsom hennes mest stilfulla sceniska ska-

pelser »Lalla Roukh» och »Lucrezia Borgia» hvarjämte hon i Kristiania lär ha varit särdeles framstående som »Donna Anna», »Leonora» i Trubaduren och Traviata.

Till slut några biografiska uppgifter. Signe Hebbe är född på Näsbyholm i Småland 1839. Hennes moder är den konstälskande, musikalska och vittra författarinnan Vendela Hebbe, född Åstrand, som ännu lefver i hög ålder och ömt vårdas af dottern. Fadern, Gustaf Clemens Hebbe, har gjort sig känd som historisk och politisk skriftställare. Sin första sångundervisning fick Signe för den kände, än i dag verksamme sångläraren Isidor Dannström. Efter en tids vistelse i Berlin, där hon tog undervisning för Rich. Wüerst, reste hon till Paris, där hon i tre år utbildades vid konservatoriet för lärare som Masset (sång), Levasseur (dramatik) och Elie (mimik och plastik). Hon gjorde under denna tid sådana framsteg, att hon en gång under lärarens sjukdom fick sköta undervisningen i plastik, då hon till elever hade flere, hvilka sedan som konstnärer tillhört Théâtre français. Då hon efter att ha avslutat sina studier 1861 återvände till fäderneslandet, sjöng hon på resan i Berlin sopranpartiet i Händels »Messias». Under de närmast följande åren uppträdde hon i en del franska och tyska städer såsom Lyon, Genève, Mannheim, där hon hade engagement, Karlsruhe, Leipzig m. fl. På försommaren 1864 sjöng hon Susanna på Köpenhamns kungl. teater samt utförde slutligen i juni samma år i Stockholm Alices parti i »Robert af Normandie». Hon uppträdde sedermera i flere år å kungl. teatern, utan att dock vara fast engagerad, och kreerade under denna tid bl. a. Mignon. Åren 1874—77 tillhörde hon Kristiania teater, som då ägde en operaafdelning. Sista gången hon beträdde scenen var 1879, då hon sjöng Margareta i Faust.

Slutligen kan nämnas, att Signe Hebbe sedan 1869 är ledamot af Musikalska akademien, vid hvars konservatorium hon äfven tjänstgjort som lärarinna.

M. J.

Dina händer.

*Kraftiga, men böjligt vecka,
små, men likväl arbetsvana,
varma och ej alltför bleka.
Alltför små för stång till fana,
bättre lämpade att smeka.
Alltför små att vägar bana
uti strids och fejders stunder;
— ej för små att trofast räckas
en, som utan stöd gått under!
Alltför vackra att befläckas
genom id med skrifbordsfunder,
vana dock att för de käckas
hop ha hjälp mot sårens sveda.
Hägnande hoad hoppet tänder,
till för att en lycka freda.
Vackra, hvita, mjuka händer,*

skapade att vännen leda
till gudsríkets fjärran länder.

Emil Linders.

”Hvad lærer lagen?”

Utan att vilja inåta mig på någon polemik, vare sig för eller mot förslaget, att hustrun borde af sin man erhålla penningbelopp, öfver hvilka hon själf kunde disponera, tror jag det vara af stor vikt för en vidsträckt kvinnlig läskrets, att ett sakförhållande, som *hvilat på laglig grund*, framdrages i samband med den afhandlade frågan.

Saken är ju nämligen den, att ifall ej äktenskapsförord (»paktum»), som tillförsäkrar hustrun äganderätt öfver den egendom hon har medfört i det gemensamma boet, blifvit upprättadt och lagfördt, är hon faktiskt medellös och helt och hållet beroende af sin make. Mannen äger laglig rätt till att — om så olyckligt skulle vara — sälja och förskingra ända till sista smulan lösöre i hemmets bo, utan att hustrun, på laglig väg kan inskrida däremot; hustrun kan däremot ej, utan att göra sig skyldig till »botäkt», d. v. s. ett lagbrott, som i lagens ögon är ungefär lika med stöld, och för hvilket hon af sin make kan lagligen tilltalas afyttra det ringaste utan hans samtycke.

Alltså äger hustrun i verkligheten, d. v. s. inför den borgerliga lagen, »ej ett enda öre», som ej godvilligt *skänkes* henne af mannen.

År 1874 utfärdades dock ett lagbud, som tillförsäkrar hustrun utslutande rätt öfver sin arbetsförtjänst, så att — från den tiden räknadt — mannen ej, utan att framvisa en af henne utfärdad och bevitnad fullmakt, kan uppbära, vare sig hennes aflöning hos arbetsgifvaren eller på posten uttaga till henne adresserade, rekommenderade bref eller andra värdeförsändelser.

Således: endast i två fall — då hustrun gjort paktum på sin medförda egendom, eller då hon är i tillfälle att kunna arbeta för kontant lön — äger hon något, som hon *lagligen* kan kalla sitt, och till och med ordet *vårt* och *våra* är då i hustruns mun ett oegentligt uttryck för äganderätten, ty äfven öfver barnen äger endast fadern laglig bestämmelserätt.*

* Lagen om *mannens målsmansrätt för hustrun* lyder ordagrant sålunda:

»Sedan man och kvinna äro sammanvigda, så är han hennes rätte målsman och äger söka och svara för henne, utom hvad angår egendom, som är från hans förvaltning undantagen. Hustrun följer ock mannens stånd och villkor. Är genom äktenskapsförord stadgad, att hustrun tillhörig egendom skall undantagas från mannens förvaltning, eller är ett sådant stadgande meddeladt angående egendom, som genom gåfva eller testamente till hustrun är gifven med villkor att den skall henne enskildt tillhöra, då äger hustrun råda öfver denna egendom och afkomsten däraf, där ej annorledes blifvit föreskrifvet om förvaltningen. Kan hustrun genom eget arbete något förvärfva, så äger hon ock råda däröfver. Mannen äger likväl icke makt att bortsifta, förpanta eller bortsälja hustruns fasta gods i staden eller i landet, ehvad de hafva barn samman eller ej, utan han därtill har hennes frivilliga ja och underskrift i två ojäfviga vittnens närvaro, eller hon själf inför rätten tillstår, att hon till försäljningen lämnat sitt samtycke. Med hustruns fasta gods förstås här endast sådan jord, hvori mannen ej kan få någon giftorätt och således är hustrun enskildt tillhörig, d. v. s. släktegendom, vare sig arvejord i landet eller bördköpt jord, såvida öfverlåtelsen lydt blott å hustrun, fast

Hvad man än kan ha skäl att förebrå kvinnan, nog är det synd att säga det hon hittills — på få undantag när — intresserat sig för lagfrågor. Äfven den dag i dag finnes tusentals för dags- eller veckolön arbetande hustrur, som ej hafva en aning om det lagbud, som sökt skydda deras arbetsförtjänst. Och kanske finnas här ännu flere som på god tro antaga, »att det som är mitt är ditt», äfven inför lagen, och därför hånder det ej så sällan, att hustrur skuldsätta sig ganska dristigt utan en aning om, att det är *mannens* kredit, som de anlita. Någon gång förekommer det ju, att den äkta mannens offentliga förklaring, att han ej betalar hustruns skulder, faller som en bomb öfver oförsiktiga köpmän.

Här finnes återigen ett ej så ringa fåtal hustrur, som, ehuru fångna i samma falska föreställning om gemensam laglig äganderätt, dock af fruktan för uppträden eller för att rent af få nekande svar på deras bön — *det är alltid bön* i dessa fall — om penningar, gripa till den lika sorgliga som olagliga utväg, att skaffa sig kontanta medel genom att i smyg för mannen försälja t. ex. af hans åkerbruks- eller trädgårdprodukter, varor af hans handelslager, umbärligt lösöre o. s. v. eller ock genom pantsättning af värdesaker ur boet. Vanligen visa de hustrur, som drifva dylika transaktioner, den största förvåning, om någon nämner dessa med deras verkliga namn, och det torde också i de allra flesta fall härleda sig från en fullständig okunnighet om hvad lagen i detta fall lærer, och smygssystemets fula drag uppsminkas af den naiva tro, att de göra så innerligt väl därmed »mot gubben, som så fasligt lätt blir nedstämd och ej tycker om att höra hvad allting kostar.»

Icke ens alla de — i många ting kunliga — unga flickor, som antingen af nödvång eller blott af egen håg drifvas till arbete mot kontant aflöning, taga kännedom om hustruns laggifna ställning till maken. Men ju mera den unga själfständiga kvinnan får se af lifvet, ju säkrare tvingas hon till att få ögonen upp för makens och moderns beroende af mannens godtycke. Om det nu skall anses som ett af tidsandans vanprydande hugg i kvinnans mycket omtalade egendomliga natur, eller som blott ett tecken på vaknande känsla för sitt människovärde, att den fria oberoende flickan

egendom som genom gåfva eller testamente blifvit gifven till hustrun med villkor, att den skall tillhöra henne enskildt, samt afingejord på landet, som hustrun före äktenskapet förvärfvat — — — Här följa vidare förordningar och några prejudikat, rörande makars försäljning af *fast* egendom o. d., som här kan förbigås för att fortsätta med följande: »Hustrun äger ej afyttra fast gods eller sälja något af lösören i boet, där *hon ej själf* förvaltar egendomen, eller det sker med mannens samtycke och fullmakt; eller af de lösören, som äro till salu lämnade, eller att mannen är afvita, eller frånvarande, eller förlöper hustrun. Sitter hon då med barnen hemma och tarvar föda för sig och dem, eller hon är barnlös och ej kan sig annorlunda föda; eller tränger annan nöd, så må hon till nödtorft sälja, dock med nästa fränders råd och bifall, om det är fast gods, som säljes. Sker annorledes, har mannen våld det köp, som med hustrun gjordt är, att rygga och återkalla. Hustrun äger icke att gå i borgen utan mannens tillåtelse. — Hon äger idka handel eller annat näringsyrke, såvida mannen tillåter det och ikläder sig ansvarighet för de förbindelser, hon i och för rörelsen kan komma att ingå. Åsamkar hon sig i dylik rörelse gäld, så kan hon för densamma lagsökas, och förhållas då med henne som vore hon änka.»

jämför sina villkor mot den omyndiga hustruus, må lärde teoretiker debattera. Dock skall den behagligt trygga känslan af att med godt samvete kunna råda öfver något penningar anses om en bland de orsaker, hvilka fördärfva den sanna kvinnligheten samt inverka skadligt på äktenskapen, då blir det också bäst att man i föräldrahemmen återvänder till gamla dagars praxis, att nämligen låta döttrarna där, år ut, år in och cirka 14 timmar dagligen arbeta med alla de göromål och sysslor, som därstädes förekomma utan annan ersättning än födan, samt låta dem emottaga kläderna som en extra gåfva af föräldrarna. Så var det förr, och det är nog en bra praktisk förberedelse till en fullständigt beroende och omyndig ställning i det äktenskapliga hemmet.

Mannen, huru god, kärleksfull och samvetsgrann han än må vara, kan, under nuvarande lagstiftning, ej komma ifrån sin ställning som hustruns *välgörare*, hur mycket han än må afsky densamma, ty om hustrun *ber* eller *fodrar* penningar af honom, t. ex. till kläder åt sig och hans barn, är det ju blott olika former af samma sak, som möjligen är lika pinsam för båda makarne. Många män erkänna detta fullständigt, och liksom den penningförtjänande hustrun helt naturligt ställer sin arbetsförtjänst till gemensamt förfogande, gör mannen det äfven, och för båda makarne gäller då det lika naturliga villkoret, att den ena under rättar den andre, om något utom de dagliga hushållsutgifterna, tages ur den gemensamma kassan. Men äfven under dessa förhållanden, de mest idealiska en hustru under nuvarande lagstiftning kan tänka sig, förblir han dock så till vida välgöraren, som *han* hvarken af lag eller sed kan känna sig *skyldig* till att låta hustrun få del af innehållat af *hans* enskilda utgiftskonto.

Andre män söka komma från den för de fleste hufvader irriterande penningfrågan genom att hvarje månad anslå en bestämd summa åt — hushållet. Det torde ibland hända, att den är så pass riklig, att hustrun däraf äfven kan bestrida mera personliga utgifter, utan att bedraga sitt hushållskonto och familjens magar; men i många fall drifves ett dylikt husligt bedrägeri, som mannen finner bekvämast för sig att låta gå opåtaladt, då här ju, i värsta fall, finnas hotell och värdshus, där *han* kan taga sin skada igen.

»En aflönad hustru.» — Ja, det klingar mycket, mycket illa; men existerar dock ej själfva saken under olika skyddande förklädnader? —

För några år sedan bevistade undertecknad »Föreningens för gift kvinnas äganderätt» årssammanträde i Stockholm och fann då med förundran, att den manlige ordföranden hade stor möda att få någon af fruarna att yttra sig i den kinkiga penningsfrågan, ehuru åtskilliga af de närvarande damerna väl kunde anses som denna förenings dåvarande stödjepelare. Alla voro vi så trogna mot vår — kvinnliga natur, att vi, af fruktan för att någon skulle kunna fatta en mindre fördelaktig tanke om våra egna män, envisades att låta männen afhandla och skildra vår ställning, och det dels i ganska mörka färger, medan vi sakta hviskade vid hvarandra.

»Säg då något, goda ni!» andades min ena okända granne in i mitt öra, då ordföranden ännu ifrigare än förut uppmanade dem af oss, som förtjänade kontanta pennin-

ningar, att säga, om detta i det hela gjorde en hustrus ställning bättre.

»Ack, min man och jag förvara bådas våra förtjanta slantar i samma låda!» hviskade jag i hennes öra, öfvertygad om att en allmän diskussion, som skulle fotas på ett rent personligt förhållande, ej kunde föra till något gagn.

Det var däremot möjligen af någon betydelse, att den franska och engelska lagstiftningen i afseende på den gifta kvinnans äganderätt framställdes, ty därvid löstes åtminstone något af det tryck, som en stund hade legat öfver församlingen, och fruarna kunde, utan svårare fel mot kvinnans natur, yttra sig i den rent neutrala frågan, huruvida ifrågavarande franska eller engelska lagbud voro mest sympatiska för oss svenskar. Tyvärr minnes jag ej mera, huru dessa lagbud lydde — man har ju en dålig benägenhet att säkrast minnas det som personligen angår en — men är dock tämligen säker på, att de fruar, som yttrade sig, talade för den engelska lagstiftningens bestämmelse i denna sak.

För hvarje tänkande människa är det fullkomligt klart, att intet lagbud i världen kan skapa lyckliga äktenskap, där inre betingelser för lyckan saknas.

Men icke heller kärleken allena förmår det, om en eller båda makarne sakna finkänslighet, takt och klokhed nog att klara de klippor och skär, som skapas just af hustruns, lindrigast sagdt, kinkiga ställning till mannens kassa, antingen hon blott betraktar denna som en källa, till hvilken hon med lock eller pock måste bana sig väg, utan tanke på, att hon möjligen öser för starkt därur, eller hon — hustrun — med ängslig noggrannhet vänder på hvarje öre, för att så länge som möjligt slippa be om mera.

Vi alla, män som kvinnor, känna ju något till, hur irriterande det mången gång kan vara att jämt och ständigt öppna portmonnän för de aldrig trytande dagliga utgifterna, och det är icke så synnerligt svårt att förstå, att en mindre finkänslig man, som svårigen har tid eller lust att sätta sig in i denna oändliga mängd af småutgifter, som förekomma i ett hushåll, icke skall begripa, »hvar nu alla de pengar, du fick nyss, tagit vägen!» Men mannen borde dock mera allmänt förstå, att det mistroende, som ligger i dylika, jämt och ständigt förekommande utrop, kan hafva en bedröflig förmåga att pröfva en samvetsgrann hustrus både tålmod och kärlek.

Vore det icke, under alla förhållanden, mest önskvärdt och värdigt för båda makarne, att lagen ställde det så, att hustrun blef åtminstone i någon mån ekonomiskt oberoende, äfven i de fall då hon ej äger någon förmögenhet, när hon inträder i äktenskap?

Ordet paktum har ej synnerligen god klang det heller, men möjligen skulle en mera allmän kunskap om den franska och engelska lagstiftningen kunna bidraga till att finna någon form för lagbud, hvilka, utan att sära kärleken och det ömsesidiga förtroendet emellan makar, blefve ett värn mot godtyckligheten och annat mera, som nu så ofta förstör lyckan i hemmen. Ave.

Sen till, att *Idun* och *Iduns Modetidning* finnas hos alla edra bekanta!

Suomessa.

(I Finland.)

Några vildblommor samlade

af Esstese.

(Forts.)

XI. Madam Blom.

»Är madam Sten inne?» — Jag knackar på och stiger in. »Nej, mor har gått till byn. Ä' det något jag kan göra, fröken?» — »Nej tack, Sten, jag kommer igen. Adjö, adjö!» — »Nå adjö nu, Sten, må godt!» — »Adjö själf, madam Blom.» —

Den främmande kvinnan har stigit upp och kommer ut tillsammans med mig.

»Gubben Sten ser kryare ut i dag, det är ju roligt, att han är bättre.» — »Ja, nog är han bättre — vi ä' gamla bekanta, därför var jag där nu.» — »Jaså, och hvar bor ni själf?» — »I stugan bakom kvarnbacken, alldeles vid sjön. Har fröken inte varit åt det hållet?» — »Nej, inte ännu. — Hur kommer det sig, att ni talar svenska?» — »Å kors, jag ä' ju barnfödd i Sverige och gubben min också. Vi kom öfver hit som smedfolk. Gubben min va' först hos en så'n god patron där hemma. Men då kom de' dåliga tiderna, och patron sa', att den som ville fick gå, den som ville fick bli kvar mot lägre lön. Vi va' unga och skulle pröfva lyckan förstas, och så kom' vi hit.» — »Hade ni barn då?» — »Ja, vi hade två med oss, men de fingo skarlakansfeber och dogo bägge två.» — »Så att ni ä' ensamma nu?» — »Nej, vi fick tre till här i Finland, och son ä' nu hemma och sköter gården.» — »Det var väl det, att ni har någon som hjälper er — madam ser inte stark ut.» — »Nej, jag hostar — det kommer från magen. Vet fröken, hur jag fick det?» — »Nej, berätta, jag vill gärna höra.» — »Jo, jag var elak förstas, och det straffar sig. Det var när Hjalmar föddes, vår enda pojke. Det kunde väl vara sina fjorton dagar efter, och jag hade gjort i ordning ett bak inne i stugan. Plåtarna skulle gräddas i bagarstugan på backen, och far hade lofvat bära dem, ty jag va' förbjuden att lyfta något tungt. Nå jag väntade, men far kom inte. Då blef jag elak och häftig och tog plåtarna själf och gick till bagarstugan. Men då var det som något gick sönder i mig, och nu blir jag aldrig bra.» — »Hur länge se'n hände det där?» — »Låt se, Hjalmar blir trettioett nu till vintern — ja så länge se'n ä' det, fröken.» — »Stackars madam Blom.» — »Å, det ä' värst för de andra, men de försöker alltid att spara mig och aldrig ett ondt ord sa' far, fastän jag var så elak och häftig och inte kunde vänta på honom. Och Hjalmar, vet fröken, hans make finns inte — ja, jag säger så, så mor jag ä' till honom.» — »Ä' inte Hjalmar gift?» — »Nej, fastän nog vill vi han ska' få sig en flicka. Brudar har han haft, men se Hjalmar ä' så noga. Ser han ett fel hos dem, så slår han upp. 'Kvinnorna ä' dumma', säger han, 'inte kan en prata med dem, då blir de alltretrade och sjäpar sig'. Ja, den Hjalmar, den Hjalmar! Men nu har han ändå köpt en guldring, som han har i lådan där hemma. Jag har sagt, att jag ska' ta' den, om han inte använder den snart. 'Gör det, I mor', säger han, 'jag får väl en till än.' Fast nog förstår vi hvarann ändå!» — »Nå men dottrarna då, ä' de gifta?» — »Ja båda

två, och goa män ha de fått. Petrea, hon gifte sig för flera år sedan, men Olga först i fjol. För se fröken, Hjalmar han sa' åt Olga: 'bli du gammal flicka', sa' han, 'och låt oss två stanna hos far och mor'. Ja, Olga hon lofva' hon, bevars. Men så börja' rusthållarens son stryka kring där hemma. 'Hva' manne Anders vill här', sa Hjalmar och blef så ond, så ond. Men hva' ska' en nu göra, när kärleken kommer? Och så måste Hjalmar ge med sig. Och Olga har det så bra, och Hjalmar och man hennes ä' godt sams.» — »Men om nu Hjalmar gifte sig, hur går det då med er själfva?» — »Å, inte ä' det farligt, fröken. Inte lämnar Hjalmar oss för det, inte. — Ja, vet fröken, nog har Gud varit nådig mot mig, fastän jag var elak och häftig den där gången med bröt. Visst slet jag ondt, och doktorn har sagt, jag aldrig blir bra. Men hva' gör det, så länge vi har Hjalmar!» — »Vet madam Blom, i morgon kommer jag bestämdt och hälsar på er, så jag kan få se Hjalmar.» — »Gör det, gulle fröken! Färskt bröd har jag bakat i dag, och grädde har jag också. Och Hjalmar blir alltid så glad, när någon kommer till oss gamlinga. 'Det behöfver I', säger han. Gud signe den gossen, alltid tänker han på oss.» — »Ja, adjö nu, madam Blom. Tack för hvad ni berättat.» — »Adjö och tack själf, fröken, som orka' höra på en gammal gumma. Och kom säkert i morgon. Adjö, adjö!»

XII. Svamplockning och potatiskalas.

Det är höst och strålande vackert väder. Vi förse oss med stora korgar till svampen, kaffepanna och annat därtill hörande samt råa potäter i en kasse och sill i en burk.

Vandringen går genom skogar och öfver svedjemarker. Slutligen slås läger invid en skogssjö. Matförrådet ställes i skuggan, gräddflaskan och smöret gräfväs ned i mossan. Hvar och en tar sin svampkorg, och man går åt olika håll i skogen. Svamp förekommer ymnigt i de finska skogarna: smörsvampar, bruna som solbrända barn; Karl-Johansvampar, svällande i asiatisk yppighet; deras attiska motsatser, kantarellerna och museronerna; den äkta, ädla riskan, som så lätt angripes af mask; de skära och hvita riskorna — plebejerna — som vanligen äro friska; björksvampar med röda kardinalshattar och fläksvampar med förlästa fysionomier och för smala ben.

Det är höst i skogarna, men solen bränner ännu hett. Dagen ligger kvar i skuggan; på svedjebackarna äro ormbunkarna brända af frosten. Vackrast äro mossorna och lafvarna, isynnerhet korall-lafven och bagnarlafven med sina röda, blädder-artade frukter. I sumpmarkerna växa torfmossor, röda, hvita, gröna.

Min svampkorg är full; jag slår mig ned på en solig sten i urskogen: torf- och björnmossa frodas mellan alar och unga tallar. Kreaturens skällor höras på afstånd, för öfvert djup tystnad. Där ofvan högblå himmel och en brännande sol. Jag läser »Kvinnlighet och Erotik». Medelhafvets vågor skvalpa mot stranden, de gamla italienska palatsens fuktiga luft slår emot mig, jag hör unga hjärtan bulta och passionernas stormvindar jaga förbi. Jag ser upp — mot Italiens himmel — och känner den finska urskogens sol i min nacke. Hvilken kontrast! Kultur och natur! Människohjärtan och naturens hjärta!

Man samlas åter i lägret vid sjökanten Svampresultatet — kvalitativt som kvantitativt — har varit tillfredsställande. Nu vidtager »festmåltidens anrättande». En tämligen stor sten vältras bort, och i den grop som däraf uppstår göres eld. Halfstora stenar läggas i elden och bälet underhålles ungefär en timme. När det slocknat, läggas potäterna ned bland kol och stenar; ett tjockt lager af mossa lägges däröfver. Kaffepannan puttrar på en andra eld, och efter en stund är allt färdigt. Potäterna gräfväs fram, sotiga, men läckert doftande och befinnas smaka förträffligt. Sill har halstrats på en het sten, och kaffet flödar. Männe icke själfve Rousseau skulle känt sig belåten? Det fattas oss blott tråpinnar att äta med, för att fullständigt kunna sägas ha undgått »kulturens förbannelse».

Medan eldarna brunno och solen stod högt, har man badat i sjön och därvid riskerat att spetsas på undervattensiska störrar. Nu lysa tallstammarna gulröda; något senare ännu, och de sista solstrålarna dallra öfver deras toppar. Sjön mörknar, naturen slumrar.

Svampen bäres hem och gömmes till vintern. (Forts.)

Omaka julklappar.

Kanske är det en reflex från i barndomen upplefvade glada julaftnar, som gör att blotta åsynen af ett paket väcker i hjärtat en känsla af fröjd. Detta paket må nu vara adresserat till kända eller okända.

Därtill har det sitt intresse att, där man så kan, gifva akt på dessa pakets innehåll, då det, som isynnerhet fallet är vid juletid, representerar presenter.

Och då har det icke varit sådana, som redan vid första påseende liksom omsväfvats af en de vis så lydande: »man måste ju något ge», »jag kom öfver detta för godt pris», o. s. v., utan just de som tydligen haft för afsikt att gagna eller glädja adressaten, som väckt min förvåning.

En del iakttagelser hafva visat att:

En dyrbar respås, köpt för fruns sparbankspengar, kommit en stadsherre till del, hvilken icke haft vare sig tid eller råd att resa, men väl blir i tillfälle att betala påsen om igen genom förvaringsafgift under somrarna.

En ytterst smakfull hatt gafs åt en fru med så sparsam toalettkassa, att en sådan hatt skulle varit en parodi på den öfriga, i sig själf nog prydliga kostymen.

Små barn i fattiga hem hafva fått bräckliga och jämförelsevis dyrbara presenter af många slag, men inga hela kängor. Därvidlag undanskjutes dock tanken på morgondagen af stundens jublande fröjd.

Ensamma fruntimmer hafva fått till sin bösättning de sötaste små kokkär, som visserligen rymma en kopp stillastående fluidum, men icke en droppe kokande sådant. Stora lampor, som draga för mycket af deras lilla fotogenförråd; lefvande växter, som måste inackorderas under de få dagarnes vistelse på landet om somrarna, små rara knähundar, som de icke hafva råd att betala skatt för, kattungar som de icke få ha för värden, mattor som deras krafter icke räcka till att sköta, och många andra ytterst rara och olämpliga saker.

Ett ungt arrendatorsfolk med två, nej, fyra tomma händer fick en ljuskrona så stor, att när den hängdes upp i det låga taket, matbordet med knapp nöd kunde skjutas under den, hvarjämte den visade sig så öfverlägsen det öfriga möblemanget, att lilla frun gömde ansiktet i sin mans kontorsrock och snyftade: »Ack, om vi i stället fått en kol!»

En ung, robust förvaltare på en vidsträckt egendom fick en bekväm, låg rogifvande hvilstol, vid hvars åsyn han skrattande förklarade, att det väl skulle behövas en ängvinshatt att få honom upp, om han fördjupade sig i den, han som icke ens vågade slå sig ned på en sten ute i skog och mark för att icke komma ur den för hans åligganden nödvändiga farten. Han skänkte den

åt sin unga fru — men hon ville hellre haft en väfstol.

Och slutet på dessa och många liknande iakttagelser blef, att det var med en verklig lättnad jag lät mina blickar hvilas på ett kuvert med farbror Jonas upprättstående oppositionsstil, där det lästes: *Detta skall vara salsgardiner.*

Nog prosaiskt tycktes det, men praktiskt i sådana fall, där man icke tilltror sig sakkänedom nog. Ungdom och barndom lägga vanligen sina önskningsar så öppet i dagen att paketen till dem nog alltid komma att utgöra en af de stora ömsesidiga fröjderna på julaftonen. * * *

Iduns läkarartiklar.

(Eftertryck förbjudes.)

XII.

Tändernas och munhålans hygien

af tandläkaren Albin Lenhardtson.

(Forts. och slut.)

En trång, oregelbunden tandställning predisponerar vidare i hög grad till dåliga tänder, ty mellan dessa skeft stående tänder samla sig lätt matrester, som äro omöjliga att aflägsna. Oregelbundenheter i tändernas ställning bero ofta på arf. Barnet ärver t. ex. faderns stora tänder och moderns små käkar, eller, fastän detta är då mera sällsynt, tvärtom. En annan, mycket vanlig anledning utgöra mjölkttänderna. Vare sig dessa utdragas i förtid, då utrymmet inkräktas af närgränsande tänder, eller få sitta kvar för länge, så kunna motsvarande permanenta tänder antingen ej alls bryta fram eller ock komma de utanför eller innanför den normala bäglinien. Detta är frågor, som endast tandläkaren kan afgöra, hvarför jag ej kan lägga föräldrar nog på hjärtat vikten af att låta honom se öfver barnens tänder, särskildt under den kritiska tandväxlingsperioden d. v. s. 6—14 år.

De orsaker till dåliga tänder, som jag hittills talat om, kan man beteckna som predisponerande.

Jag kommer nu till de direkta, hvilka naturligtvis äro de viktigaste. Vår föda består till största delen af kolhydrater (t. ex. potatis, stärkelse, socker, bröd, majs m. fl.) och ägghviteämnen (t. ex. kött, fisk, ägg m. fl.). De förras sönderdelningsprodukter reagera surt, de senares hufvudsakligast alkaliskt. En blandning af båda reagerar i allmänhet surt. Tandrotans förlopp blir sålunda i korthet följande:

Maten, som ju nästan alltid är en blandning af ägghviteämnen och kolhydrater, kilar sig fast under tuggningen öfverallt där den kommer åt, förnämligast mellan tänderna, men äfven i fissurer och sprickor. Om matresterna ej aflägsnas därifrån, så öfvergå de mycket snart i jäsning, hvarvid genom ptyalinets i saliven inverkan stärkelsen, som ju är hufvudbeståndsdelen i kolhydraterna, sönderdelas i drufsocker, hvilket i sin ordning snart sönderfaller och mjölktsyra bildas. Då vi nu veta, att tänderna till största delen äro uppbyggda af kolsyrad och fosforsyrad kalk, så kunna vi förstå, hvad som skall inträffa. Mjölksyran ingår förening med kalksalterna i emaljen, en hvit fläck uppstår och första steget till tandens sönderfallande har inträdd. Har karies eller tandröta väl trängt igenom emaljen och nått det mindre motståndskraftiga tandbenet, då går förstörelseverket raskt undan, i det emaljen undermineras mer och mer. Bakterierna finna i dessa håligheter en utmärkt jordmån, tränga upp i tandbenet, som ju äger en jämförelsevis stor procenthalt organiska beståndsdelar; tanden förstöres mer och mer, och en vacker dag börjar

den värka, utan att man förut vetat af någon skadad tand. En hastigt öfvergående, ofta obeaktad ilning för sött, surt, kallt eller varmt är kanske allt.

Kan man verkligen förekomma tandrötan, och huru skall det ske? Till en ej oväsentlig grad tror jag, att man kan det genom iakttagande af följande försiktighetsregler.

Ett sundt lefnadssätt bör man i första hand lägga an på. Se särskildt till, att barnen få vara ute i friska luften så mycket som möjligt. På så sätt stärkes hela organismen och som en följd däraf utvecklas äfven kraftiga tänder. Af hvad jag förut yttrat framgår äfven nödvändigheten af att barnen få använda sina tänder och käkar till att ordentligt tugga födan. Ju hårdare och segare den sistnämnda är, dess bättre för tändernas utveckling, ty därigenom blir ämnesomsättningen lifvigare och tändernas struktur fastare. Vänj barnen från deras tidigaste år att äta vårt präktiga, hårda bröd. Men riktigt hårdt skall det vara. Spisnäckbröd och det mjuka brödet duga ej.

Är det minsta anledning att misstänka, att en eller flere tänder äro skadade, så bör man så fort som möjligt låta en tandläkare se öfver dem, ty det är ju själfklart, att behandlingen af ett litet hål i en tand måste, ur alla synpunkter sedt, såväl hvad hållbarhet som billighet och obehag beträffar, blifva bra mycket fördelaktigare för patienten än då tandrötan angripit en större del af tandsubstansen. Att behandlingen i sistnämnda fall, särskildt om patienten längre eller kortare tid lidit af tandvärk, till en viss grad måste förorsaka obehag, må ej förundra någon, dock kan man tryggt påstå, att med den utbildning tandläkarekåren här hemma äger, det smärtsamma i behandlingen reduceras till ett minimum.

Tänder och rötter, som ej kunna räddas medels fyllning, böra tagas ut, ty i dem samla sig eljes matrester, bakterier o. d., hvilka förorena hela munnen. En tandläkare må nedlägga aldrig så mycken omsorg på fyllningarnas utförande, från dessa infektionshårdar hotar dock en ständig fara såväl de friska som de fyllda tänderna.

Fruktan för tanduttagningen är betydligt öfverdrifven, ty numera hafva tandläkarna till sitt förfogande så fulländade instrument och så förträffliga medel för såväl lokal som allmän bedöfning, att densamma ej behöfver förorsaka någon smärta.

För att förebygga de faror, som kunna uppstå som en följd af en oregelbunden tandställning, måste tandreglering i erforderliga fall verkställas, då barnen nått lämplig ålder. Af det ofvan sagda kunna vi möjligen äfven förstå, att det fordras tandläkarens erfarenhet för att afgöra, hvilken behandling i det eller det fallet är den lämpligaste. Har ni därför vänt er till en skicklig tandläkare, så var äfven öfvertygad om att den behandling, han föreslår, är den lämpligaste.

Om vi nu sammanfatta det föregående, så blir bästa sättet att sköta sina tänder:

Använd en lagom hård tandborste, på hvilken borsten stå i zigzagformade, glesa rader, ty då äga de bättre förmåga att tränga in mellan tänderna. Därför bör tandborsten också föras i tändernas längdriktning. Borsta såväl ytter- som innersidor samt äfven tuggytter. Viktigast är det att väl rengöra munnen om kvällarne, så att matrester o. d. ej få tillfälle att under nattens lopp stanna kvar mellan tänderna och alstra syror. För att förhindra denna syrebildning och döda bakterierna fordras användandet af ett kraftigt verkande, dock ej giftigt munvatten, hvaraf man tager lagom

kvantitet i $\frac{1}{3}$ glas vatten. Man måste dock låta det inverka 1—2 minuter. Detta åstadkommes lämpligast, om man använder det samtidigt med det man borstar tänderna. Genom kraftiga spölrörelser silar man det mellan tänderna, hvilkas beröringsytor sålunda steriliseras. Tyvärr har hittills föga hänsyn tagits till munvattnens antiseptiska egenskaper. Om morgnarna bör ett lämpligt tandpulver begagnas vid tändernas borstning, för att därigenom underlätta aflägsnandet af den sega, slemmiga beläggning, som under nattens lopp afsatt sig på desamma.

Tandpulvrens betydelse inskränker sig dock huvudsakligast till den rent mekaniska, ty deras antiseptiska förmåga kan ej blifva stor. För alla dessa tandpulver, om hvilka det utlovas att de göra tänderna bländande hvita etc., vill jag på det kraftigaste varna, ty göra de det, så angripa de äfven emaljen. Aflägsna efter hvarje måltid (bäst med gäspenna eller silkestråd) de matrester, som samlat sig mellan tänderna, och skölj därefter med ett antiseptiskt munvatten. Användandet af sköljkoppar efter måltiderna vill jag på det högsta rekommendera. Med litet vana kunna de handhafvas på ett sätt, som ej alls behöfver väcka anstöt, och för öfrigt kan den vanan vara bra att ha, ty på alla stora tillställningar och restauranter, där vi vilja uppträda som elegantast, användas ju sköljkoppar redan nu. Undvik för hastiga temperaturväxlingar i mat och dryck, ty då kunna lätt sprickor uppstå i emaljen. Låt en tandläkare besiktiga er mun en à två gånger om året. För dem, som önska en något utförligare redogörelse öfver detta ämne, hänvisar jag till den af mig skrifna på Hälsovännens förlag utkomna broschyren.

”Att be om pengar.”

VI.

Med afsikt har jag ej velat yttra mig i »klädpenningfrågan», fast jag mången gång känt mig frestad att bemöta åtskilliga inlägg med mina egna erfarenheter. Men nu, då förunderligt nog genom damernas egen omröstning priset tilldelats en husmor, som själf stämplat sig till ett »huskors» i förbittrade ordalag, och då fru Ellen Bergström öppet gillat de i denna uppsats antydda revolutionära emancipationsidéerna, har öppnats ett nytt tvisteämne, viktigare än det föregående, som kan förtjäna belysas från flere håll.

Utan att ingå på enskildheter och ordklyfverier i »gift mans» inlägg och de svar han hittills fått på sin i hufvudsak sunda åsikt i ämnet, ämnar jag, i likhet med »gift kvinna» i nr 47, bara berätta, huru hushållsfrågan behandlats i mitt eget äktenskap. Och det skulle glädja mig hjärtligt, om den regimie, som min afidne man uppställt, kunde lända till ett reformförsök i ett eller annat hem.

Ifrån början sade min man, huru mycket han ansåg att vårt hushåll inklusive kalaser, belysning, jungfrulön m. m. ungefärligen borde gå till, men att han ville bespara mig den ledsamheten, som ovillkorligen uppkommer, då penningarna lämnades mig månadsvis eller för veckan. Ty huru olika falla sig icke utgifterna, och huru ofta har man icke sett, att då den öfverenskomna staten en gång blifvit öfverskriden, det blir mycket svårt att begära tillägg af mannen, samt att sållan nog förhållandet jämkas under nästa månad! Följden blir då, att hustrun börjar göra skulder i butikerna eller hos goda vänner, utan att mannen har en aning därom — och hvarthän detta fører till slut, säger sig själf. Eller ock lider hela familjen men af detta system, så att det de sista dagarna i veckan eller månaden vankas en öfvermåttan klen kost; ty hushållsportmonnien tillåter ej att »föda» medlemmarna längre. Att nu icke tala om den frestelsen, som för en och annan oförståndig, ytlig hustru ligger däri: att inbespara på maten för att låta månadsöf-

verskottet vandra i egen ficka i och för uppfyllandet af någon hjärteönskan.

Nej, mig visades från första stunden det förtroende, att jag ville samarbeta till husets bästa och ej slösa penningar på onödiga saker, utan i stället försöka att inskränka de årliga utgifterna, utan att vara snål; och detta *fastän* vi hade råd till att lefva större — för att genomföra en ädel princip. Därför fick jag komma, när jag ville, och begära mina 25 à 30 kronor i stöten, för hvilka jag naturligtvis noggrant fick redogöra. Af summan bestred jag äfven löpande-omkostnader för kläder och diverse, hvilka bokfördes öfversiktligt; och vid hvarje månads slut fick jag först och främst igen summan för dessa poster, så att de i min mans böcker antecknade hushållspengarna verkligen alltid kommo på hushållet. Om särskildt dryga tider t. ex. slakt-, bak- eller julveckan förestodo, förberedde jag i tid på denna extra utgift, och motböcker betalades hvarje månad, enär man då aldrig behöfver känna obehaget, som i viss mån medföljer utbetalande af nämnvärdt stora belopp på en gång. Så gick allt sin jämna gång utan en enda förödmjukande känsla från min och utan ett enda förebrående ord från min mans sida.

Kommer så den andra punkten — klädpenningfrågan och den enskilda kassan. Dessa utgjorde två skilda belopp. Ty hvad jag behöfde i klädväg fick jag skaffa mig. Men just när det beror på ens fria vilja och man har obegränsad fullmakt att köpa allt hvad man önskar, aktar man sig dubbelt för att göra onödiga uppköp för toaletten: man är då alltför rädd att missbruka det förtroende, som man har i händerna. Om andra äkta män ville följa min makes exempel att räkna med denna faktor, kanske de skulle stå sig ej illa därvid!

Och huru den saken klareras, att hustrun kan ha en liten enskild kassa, för hvilken hon slipper redogörelse — nå, så har ju kyrkoåret och kalendern sörjt för tillfällen, hvilka människorna i alla tider brukat fira genom gåfvor och öfverskningar! Utom ett par småsaker, som kärleksfull omtanke utvalt, erhöj jag alltid på julaftonen en hundralapp och fick också välja på födelse- och namnsdagen mellan en present och kontanter; och ibland, när ebb variannalkande, kunde väl en extra-tia smygas i denna min »Muckerkasse». Med en sådan kan man för resten verka under. Hvar till den allt räckt, det kunde jag själf ibland icke fatta; men nog vet jag, att jag mera använt den för att göra andra glädje än att jag skaffat mig lyxartiklar därför, — möjligen ett och annat redskap för köket, eller ock föreslog jag att släppa till hälften, om jag tyckte vi behöfde en ny matta, nya gardiner e. d. — Utom ofvannämnda fickpengar erbjöd min man mig också, att inkomsterna (d. v. s. öfverskottet) från trädgården skulle tillfalla min enskilda kassa. Men detta afböjde jag af det skäl, att jag tyckte det var roligt att i min kassabok då och då kunna förteckna något på debetsidan. Eljes är denna utväg på landet och i småstäder visst ganska vanlig och äfven praktisk; ty samtidigt gifver man hustrun tillfälle att intressera sig för trädgårdsskötsel och öppnar för henne ett arbetsfält, som är fullt förenligt med kvinnans bestämmelse, på samma gång hon förvärfvar erfarenhet att på egen hand sköta en gren af ekonomien.

Det är ju själfklart, att vårt system ej kan tillämpas på alla; och det var ej heller meningen att i en så kinkig sak som makarnas pekuniära förhållande sins emellan uppställa en norm. Jag ville bara påpeka ett bepröfvadt sätt att ordna penningfrågan för sådana makar, hvilka ej lefva i ekonomiska bekymmer, men ändock äro på väg att besanna det ordspråk, som aldrig borde förekomma inom äktenskapet: »In Geldsachen hört die Gemütlichkeit auf», och därmed undergräfvat sin lycka, ty lyckan kan ju icke tänkas utan hemtrefnad.

Stenia.

VII.

Klädpenningfrågan har utvecklats sig till en betydelsefullare fråga: till frågan om en egen kassa för hustrun.

Mig synes hustruns penningfråga endast vara en del af eller en exponent för en vida högre fråga d. v. s. för frågan, i hvilken grad hustrun lyckats underordna sina egna intressen de högre gemensamma familjeintressena. Detta är väl i grunden måttstocken för lyckan inom ett äktenskap, i hvilken mån kontrahenterna, hustrun och mannen, kunnat uppgå sina personliga intressen till förmån för det gemensamma och högre fa-

miljeintresset. Att personliga intressen alltid finnas och komma att finnas är klart, men de komma ej i vanliga fall i konflikt med de gemensamma intressena och kunna då opåtaladt tillfredsställas, men där de kollidera med det gemensamma intresset, bör detta alltid såsom det högre ställas i första planet.

Uti ett äktenskap, där mannen är egoist och hänsynslös, tror jag ej, att lyckan kommer att blifva större genom att hustrun erhåller sin egen kassa, förutsatt nämligen att en egoistisk man går in på att lämna henne en sådan. Hon kommer kanske i vissa fall att känna sig friare, men mannens egoism kommer fortsättningsvis att störa lyckan i äktenskapet. I fall åter, där mannen ej är egoist och hustrun står på samma moraliska nivå, synes han mig böra ställa penningfrågan så att en gemensam familjekassa finnes, större eller mindre i förhållande till familjens tillgångar och behof, därifrån hustrun fritt får taga, utan att begära, såväl till sina egna som till familjens gemensamma behof. Vid större utgifter åter bör naturligtvis ett meningsutbyte föregå, men, där för hvarandra det gemensamma intresset utgör det enda eller det högsta afgörande, komma naturligtvis härigenom ej några störande konflikter att uppstå. I fall åter, där hustrun ej finner sig tillfredsställd, ehuru hon har familjens gemensamma kassa om hand och endast vid förefallande större utgifter behöfver rådgöra med mannen, kommer hon att blifva föga lyckligare genom att hafva sin egen kassa, ehuru hon kanske genom att få sin önskan uppfyllt snarare kommer att inse sakens betydelse. I detta sistnämnda fall beror väl missförhållandet på att hustrun ej kan underordna sina personliga intressen under de högre gemensamma eller att hon genom det myckna talet om hustruns egen kassa och om hennes förtryckta ställning fått en skef syn på förhållandena och behärskas af en fix idé.

Det är, som sagdt, därhän såväl mannen som kvinnan bör sträfvat att utveckla sig, att där personliga intressen komma i konflikt med gemensamma intressen, underordna de förra såsom de lägre, men för öfrigt lämna hvarandra den största möjliga frihet. Sålunda kommer äktenskapet att blifva harmoniskt och den bästa skola för att uppfostra fullödigga personligheter, medvetna om sina såväl rättigheter som skyldigheter.

Familjefader.

* * *

Som tidningens få återstående nummer för året äro så strängt anlitade, måste vi nu härmed förklara meningsutbytet i denna fråga afslutad. Den har ju nu ock blifvit från flere synpunkter belyst, och envar torde bäst efter sin individuella ståndpunkt ur den förda diskussionen kunna hämta svaret på frågan.

Red.

Litteratur.

För »den idoga svenska kvinnan.»

Öfta synas i Iduns frågoafdelning förfrågningar rörande såväl konstväfnader som enkla väfvar och deras uppsättning. En mer allmänt spridd kunskap i och om denna verkligt nyttiga och rent fosterländska hemslojd tyckes således vara af behöfvat påkallad. Detta har också blifvit beaktadt af en inom väfnadskonstens mysterier invigd kvinna, fröken *Nina von Engeström* — vid Chicagoutställningen belönad med diplom och medalj för duktygväfnader — som utgifvit och tillägnat »den idoga svenska kvinnan» sin »Praktiska Väfbok». Denna bok besvarar på ett uttömmande, enkelt och klart sätt alla de frågor, som framställas såväl af de frågande kvinnorna i Idun som af alla andra nordens kvinnor, hvilka idka eller vilja lära sig väfkonsten.

Att denna konst inom hemmen icke blott skulle blifva af ekonomisk vinst, utan äfven sprida glädje och välsignelse för ung och gammal, frisk och sjuk, därom vittna först och främst den »gamla goda tidens» kärnfriska och sunda kvinnor, hvilka i sin väfstol tillverkade allt, hvad som inom hemmet behöfdes af klädnadspersedlar. Och att väfstolen är ett utmärkt botemedel mot vår tids nervsjukdomar är faktiskt bevisadt. Inom idiotanstalterna har undervisning i väfning ock visat sig särdeles välgörande och väckande och de för allt annat intresselösa idioterna finna stort nöje i väfnad. Förf. af »Praktiska väfbok» anför ock i sitt förord hospitalsläkaren, professor Kjell-

GEORG LEVY'S LINNEMAGASIN.
Drottninggatan 53, Stockholm.

Största härvarande lager af prima *Irändska Hellingne Näsdukar* i alla storlekar och finlekar.

Hellingne Kammarduksnäsdukar med bredfall och hälsöm å 5.75 pr dussin.

Hellingnenäsdukar med kulörta bårder. *Barnnäsdukar*. *Fantasinäsdukar*.

Order å minst 25 kronor levereras fraktfritt närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation.

bergs yttrande: »Om människor väfde mera, skulle hospitalen ej bli så befolkade.»

Boken är tillgänglig i hvarje välförsedd bokhandel såväl i Sverige som Norge och Finland, samt kan för öfrigt rekvireras från fröken v. Engeströms väfskola i Örebro. Pris kart. 3 kronor. Att fröken v. Engeströms väfbok verkligen äger stora förtjänster och fyller ett känt behov, framgår af de utlåtanden, som om densamma afgifvits såväl af enskilda personer som pressen. Exempelvis må bland de förstnämnda anföras professors vid Tekniska högskolan, *Gustaf Selbergrens* yttrande: »Beträffande *Praktisk väfbok*, tillägnad den idoga svenska kvinnan af Nina von Engeström, är det mig en stor tillfredsställelse att kunna uttala den åsikten, att jag anser nämnda bok kunna blifva till stort gagn för befrämjande af vår textila hemslöjd, hvartill i väsentlig mån de talrika, upplysande och praktiskt beskrifna illustrationerna böra kunna bidra.»

I sammanhang härmed kan äfven nämnas, att elever för längre och kortare tid mottagas i fröken von Engeströms väfskola i Örebro och att alla närmare upplysningar i hithörande ämnen därifrån kunna inhämtas.

Illustrerad kokbok för enkla hushåll och fina kök är ett i sitt slag synbarligen högst förtjänstfullt arbete, som utarbetats af fru *Eva Hellman* och nu fullständigt utkommit på C. A. V. Lundholms förlag härstädes. Denna kokbok, som omfattar ej mindre än 5 å 600 sidor och naturligtvis innehåller allt, hvad till en välförsedd kokbok hör, klart och redigt uppställt, är afsedd för förhållandena såväl i staden som på landet. En särdeles beaktansvärd nyhet äro de 11 färglagda planscher, hvilka framställa styckade köttpartier, supéarrättningar, geléer, söträtter och desserter. För öfrigt förekomma inemot ett hundratal illustrationer, belysande afdelningarna för uppskrifning, dukning, uppläggning, dekorering m. m. Arbetet förtjänar med ett ord att beaktas af våra husmodrar.

Godt bord, en beskrifningsbok för hemmet, af *Sigrid Nordenfalk*, är ett annat arbete inom samma område som det föregående, delvis af annan art och äfven i mindre omfattning än det förut nämnda. Äfven detta arbete förtjänar dock att framhållas som en liten förträfflig hjälp för husmodrarna. Det är egentligen en samling beskrifningar, sådana som husmodrarna ofta låna af och till hvarandra, en receptbok, i hvilken inskrifves egna och andras erfarenheter och rön för köket och hushållet. Den är i slutet försedd med flera linierade blad, afsedda för nya uppskrifningar. Arbetet är gediget och godt utstyrt liksom allt, som utgår från förläggarfirmen *Wahlström och Widstrand* härstädes.

Ur notisboken.

Kronprinsessan måste till södern. Med anledning af kronprinsessans sjukdom har hennes läkare doktor *Werner* afgifvit detta utlåtande: På det att ej det svaghetsstillstånd, som framkallats af kronprinsessans nervsjukdom, må nedsjunka till samma oroande grad som för ett par år sedan, bör kronprinsessan utan dröjsmål afresa till sydligare luftstreck och där tillbringa vintern.

För kvinnliga tandläkare. Ett stipendium å 350 kr. från fru *Vilhelmina Hiertas* stipendiefond till understöd för obemedlade kvinnor, hvilka egna sig åt tandläkareyrket, sökes hos medicinalstyrelsen inom december månads utgång.

Hilda Cassellis stipendiefond. Den 31 oktober, då Normalskolans föreståndarinna fyllde 60 år, öfverlämnades, såsom vi då nämnde, till henne af forna lärjungar en summa af 2,800 kr. såsom grundplåt till en fond, som skulle bära hennes namn. Denna summa har fröken Casselli nu öfverlämnat till Normalskolan, att under namn af »Hilda Cassellis fond» förvaltas af läroverkets direktion. Enligt gifvarinnans bestämmelser skall af räntan å denna fond årligen utdelas ett stipendium till en lärjunge i en af Normalskolans två högsta klasser eller i dess fortsättningsklass till hjälp vare sig för avslutande af skolstudierna eller för hälsans vårdande. Stipendiet utses af en nämnd, bestående af rektor och föreståndarinna jämte tre af skolans klassföreståndarinnor, hvilka väljas af läroverkets kollegium.

»Två damer, som önska förblifva okända» ha till Föreningen för välgörenhetens ordnande öfverlämnat ett gåfvobref å 80,000 kr. till en fond för späda barns uppfostran och vård, som efter båda gifvarinnornas fränfalle skall enligt lämnade föreskrifter af föreningen förvaltas.

Föreningen för sömmerskor firade i söndags afton sin högtidsdag å Stora börsalen härstädes. Af årsberättelsen framgick bl. a., att antalet nyinskrifna medlemmar utgör ej mindre ej 73, eller med andra ord nära en tredjedel af hela det antal, som i föreningen kvarstod vid slutet af förra året. I sjukhjälp ha utbetalts 556 kr. 75 öre. Reservfonden är f. n. 6,037 kr. 17 öre. Af hjälpkassan ha till sjuka och konvalescenter utdelats 119 kr. 72 öre samt till varma och kalla bad 315 kr. Vid föreningens sommarhem å Väddö ha 32 medlemmar hvilat ut efter vinterns och vårens ansträngningar. Föreningens inkomster ha under året uppgått till 9,287 kr. 52 öre samt dess utgifter till 3,350 kr. 95 öre.

Sedan årsberättelsen uppläst, höll majoren E. Melander föredrag öfver ordet »mod», hvarpå följde ett omväxlande program, upptagande körsång, violin-, gitarr- och deklamationsnummer. Den enkla, men anslående festen, som bevistades af öfver 300 personer, hufvudsakligen damer, avslutades med intagande af te.

Lefvebröd och giftermål. »Arvet af lefvebröd» var ämnet för ett föredrag, som e. o. amanuensen I. Flodström höll vid Nationalekonomiska föreningens senaste sammanträde. Föredragaren började med att erinra om att den gamla bekanta satsen: »Den enes död den andres bröd» hittills icke tillgodogjorts för samhällsvetenskapen. Som en allmän regel kunde man antaga satsen: så många lefvebröd, så många giftermål. Af statistiken finner man också, att ett samband äger rum mellan dödsfallens antal och äktenskapsfrekvensen. Den minskade giftermålsfrekvensen kan alltså förklaras af den minskade dödligheten och talaren utvecklade sammanhanget mellan de nybildade lefvebrödens större eller mindre antal för de olika årtiondena och den ekonomiska ställningen under samma tid. Den minskade giftermålsfrekvensen behöfver ej betyda minskad smak för familjelifvet och ej heller dåliga ekonomiska konjunkturer. Frekvensens nedgång innebär endast att unga män nu ha det mycket svårare att komma fram i världen än förr; äfven föräldrarna, som länge få underhålla söner, känna trycket därpå; nästan ingen undgår att på ett eller annat sätt ha kännning af den ökade svårigheten för ungdomen att finna sin utkomst, och grunden härtill vore det af den minskade dödligheten förorsakade minskade antalet af lefvebröd.

En Lahmannmiddag ägde i förra veckan rum i fröken Björklunds för vegetariska måltider inredda lokal n:r 3 Regeringsgatan härstädes. I densamma deltog ett femtiotal personer, bland hvilka många vegetarianer, läkare, representanter för pressen och så naturligtvis åtskilliga som infunnit sig endast af nyfikenhet. Smörgåsbordet bestod af lagade smörgåsar, påströdda med hakade rödbetor, grönsaker och dylikt, samt sallad. Vidare serverades soppa, nämligen afredd grönsaksbuljong, ugnstekt blomkål med grönsaker, stekta rotfrukter, färserade jordärtskockor med potatis, pirogue på ris med champignonsås och slutligen glace, hvarjemte som mellanrätt serverades frukt, äpplen, nötter, russin o. d. Alla dessa rätter (med undantag naturligtvis af glacen) voro ångkokta eller ångstekta och lagade efter Lahmanns recept med användning af smör, ägg och mjölk. Tillfredsställelsen med hvad som bjöds var allmän och odelad.

Teater och musik.

Kungl. operan. En intressant repris var Gounods komiska opera »Phlémon och Baucis», hvilken uppfördes i måndags och som ej lär hafva gifvits härstädes sedan år 1879. Vi måste till nästa nummer uppskjuta ett närmare omnämnande af densamma, enär vi endast hade tillfälle att öfvervara en del af måndagsföreställningen. Så mycket kan emellertid redan meddelas, att operan

tycktes lifligt slå an på den talrika publiken, och att de uppträdande väl fyllde sina platser. — Till utfyllnad af programmet gifves balett-pantominen »Coppelia» med Delibes' vackra musik.

Södra teatern förbereder till slutet af veckan A. J. Johanssons svenska original »Prästen och skådespelaren» samt Aug. Blanches »En födelsedag på gäldstugan», hvilka vi torde få tillfälle närmare anmäla i nästa nummer.

Vasateatern gaf i onsdags för första gången »Grefvinnan Fritzi», lustspel i 3 akter af Oscar Blumenthal. Vi återkomma härnäst till ett närmare omnämnande.

Musikföreningen gifver sin första konsert innevarande säsong tisdagen 8 dennes i Musikaliska akademiens stora sal under anförande af prof. Franz Neruda. Programmet upptager Sebastian Bachs storartade »Messa» i H-moll, hvilken jämte »Matthäus-passionen» anses för mästarens yppersta verk på det vokala området. Endast ett par fragment af detta arbete ha härstädes förut offentlig framförts, äfven då af Musikföreningen. För solopartierna har föreningen att påräkna biträde af fru Mathilda Linden, fröken Esther Sidner och hr Salomon Smith, hvars utförande af baspartiet nyligen i Berlin inom musikvärlden därstädes väckt synnerlig uppmärksamhet. Hofkapellet lämnar äfven sitt värdefulla biträde vid konserten.

Fröken Tora Hwass gaf i måndags å Vetenskapsakademien den första af sina förebådade musiksoaréer och hade, trots den samtida premiären å Operan, att glädja sig åt en ganska talrik publik. Programmets till så utförande som innehåll mest gedigna nummer var utan tveifel Schumanns pianotrio, op. 63, d-moll, där professor Nerudas och hr Aulins biträde i stråkstämmorna mästertligt utfyllde konsertgifvarinnans gedigna pianospel. Ensam gaf hon Beethovens sonat n:r 111, c-moll, hvarpå programmet afslöts med en kvartett af Dvöräk, hvilken dock näppeligen torde kunna räknas bland sin mästares bästa. Bifallet var hela tiden lifligt och fröken Hwass hembar konstnärens hyllning — den evigt grönskande lagern.

Tant Amelies historia.

För Idun af *Homo Sum*.

(Forts. fr. föreg. nummer.)

»Ja, fröken lär ju vara en sådan baldrottning, sägs det,» sade han halft ironiskt. »Jag kunde verkligen ha lust att se hur drötningen för sin spira och behandlar sina undersåtar. Tänk om jag skulle gå med för en gång! Jag har också fått ett kort dit. De beskedliga människorna tröttna icke på att bjuda mig, fastän jag är en sådan ohjälplig 'tungus'.»

Jag svarade temligen likgiltigt, att han kunde gärna komma. Men inom mig triumferade jag och jublade. Att han för min skull ville underkasta sig ett dylikt obehag, som jag visste att han ansåg det vara, smickrade mig oerhört. Visserligen hade jag länge varit säker på, att han älskade mig. Hur sorgfälligt han än sökte dölja detta faktum, hade jag alltför väl lärt mig läsa i männens hjärtan, som ju varit mitt specialstudium under de sista två åren, för att låta vilseleda mig af en skenbar köld, lika litet som af en låtsad värme.

Hans själfbehärskning började slutligen att förtreta mig, och jag längtade otåligen efter en kärleksförklaring från hans läppar. Och likväl var jag alls icke på det klara med mina egna känslor. De tycktes mig lika växlande som aprilvädret och lika svåra att få fatt i som skyarne på himlen. Men ständigt var han i mina tankar, under allt hvad jag företog mig. Ja, då eller aldrig! Men det måste bli då! Hela veckan gick jag i en nervös spänning, räknade dagarne och grubblade öfver hvad han skulle komma att säga och jag att svara.

Det glädde mig att han en gång skulle få se mig i baltoalett, ty ingenting klädde mig så bra. Dessutom finge han ju äfven se, huru beundrad och fjäsat jag var. Med mer än vanligt intresse öfvervägde jag den viktiga toalettfrågan. Jag påminde mig, att han en gång sagt, att, näst hvitt, var ljusgrönt den mest poetiska färg för en ung flicka. Hvitt var ju så vanligt, alltså bestämde jag mig för en dräkt af ljusgrönt silkesflor med illusoriskt gjorda äppelblommor till garnityr.

Försändes öfver många sorter. SPISBRÖD, hela riket. Begär priskurant. C. W. SCHUMACHER, Kongl. hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

fullt jämföriga med de engelska, fås hos de flesta specierhandlare i hufvudstaden. FÖRSÖK!

CAKES

Juvelerare
K. ANDERSON
i Jakobstorg 1

Ringar, Armband, Kedjor,
Broscher, Kedjearmband, Nålar,
Bref besvaras omgående.

Silfverarbeten,
Bordsilfver.

Modernast!
Solidast!
Billigast!

Tandläkare dr Geo. Forssmans Tandpulver, två slag, Tandpasta, Tandinktur
 nya preparat för tandernas vård:

När den afgörande kvällen var inne och jag mönstrade resultatet framför trymån, log jag segervisst mot den tjugande uppenbarelse, som där mötte mig och som jag fann vara en så lyckad personifikation af våren. Han skulle nog tycka detsamma.

Och likväl hade jag hjärtklappning som en debutant, när jag gjorde mitt inträde på balen. Dansen tog sin början, han syntes icke till, men jag lyckades reservera en vals åt honom. Ett par danser gingo, men han kom icke. Om han slagit alltsammans ur hågen, funnit det besvärligt, tänkte jag med djup misräkning. Nej, där var han verkligen! Han stod i ett fönster och talade med en annan herre, under det hans blick le-tande genomfor rummet. Jag smålog för mig själf, jag visste nog hvem han sökte. Men jag beslöt att straffa honom för den oro han gjort mig och låtsade ej se honom. I stället började jag lifligt konversera med min kavaljer, som säkert förvånade sig öfver det hastiga omslaget, ty dittills hade jag varit tankspridd och fårdig.

Dans följde på dans, men kapten L. deltog icke, utan stod vanligtvis ensam i en dörr eller fönstermyg, och jag märkte, att han gaf akt på mig. Alltjämt väntade jag att han skulle komma fram till mig, men förgäfvos. Aldrig i mitt lif har jag koketterat som den kvällen. Det var som om en ond ande fått makt med mig.

Jag pratade och skrattade utan hejd, jag slösade med eldiga blickar och hulda leenden, allt för att bringa honom till det yttersta, framtvunga den beaktelse, jag längtade efter.

Ju längre tiden led, dess blekare blef han och uttrycket i hans ansikte blef allt hårdare och kallare. Men det var ju hans eget fel: hvarför skulle han pina både sig själf och mig genom att hålla sig på afstånd? Allt skulle dock bli godtgjordt, bara jag fick träffa honom.

Till mina adoratorer hörde äfven en ung baron, som jag visste var en lika lättsinnig människa, som han var skicklig dansör. Jag hade aldrig förr uppmuntrat honom, men denna afton var han ju ett af mina verktyg och fick på grund däraf rikligt sola sig i min skenbara ynnest. Också blef han allt mera enträgen och närgången i sin kurtis. Sedan jag för andra gången

dansat en polka med honom, förde han mig in i ett litet svalt kabinet, som endast upplystes af en skär ampel i taket. Trött och andfädd kastade jag mig ned i en låg emma. Han lutade sig öfver mig, tog min solfjäder och började fläkta mig, i det han med en djärf och öm blick sade: »Ack, om fröken visste, hvad fröken gjort mig lycklig i afton!»

I detsamma såg jag kapten L. i dörren. Att han hört och sett allt var tydligt, ty han ryckte till, som om han erhållit ett slag, och retirerade hastigt. Men hvarför hörde han också icke mitt kyliga svar? Hvarför såg han icke, att jag steg upp och återfordrade min solfjäder, för att gå ut i nästa rum, där jag hade bekanta och där jag hoppades att om möjligt träffa honom, ehuru jag nu ej kunde göra det utan blygsel. Han fanns dock icke där. Kanske hade han ej ut-härdat längre, utan lämnat balen. Snart afhämtades jag af en ny kavaljer. Denna afton började förefalla mig lik en plågsam dröm, som räckte i det oändliga. Under en paus i dansen skickade jag min kavaljer att hämta mig ett glas friskt vatten. Då inträffade hvad jag så mycket längtat efter. Han kom fram till mig och bugade sig stelt.

»Jag började tro, att kaptenen inte kände igen mig i kväll,» sade jag litet högdraget.

»Nej, det har jag verkligen haft svårt för att göra,» svarade han bittert. »Jag ville helst tro, att det icke var fröken.»

»Så? Mycket smickrande!» Jag kände att jag rodnade häftigt, och för att vända uppmärksamheten från mig själf, sade jag: »Men hvarför dansar inte kapten?»

»Därför att jag icke har lust att dansa med mer än en — och med henne vill jag icke dansa,» tillade han med eftertryck. Då jag teg, fortfor han med låg, upprörd stämma: »Den som så kan räkna till att lyckliggöra många, kan icke räkna till för mig. Allt eller intet. Min lycka har i dag fått sin dödsdom. Då passar man icke på glädjefesten. Farväl, fröken Amelie! Vi se hvarann för sista gången.»

Han tryckte hårdt min hand och såg mig in i ögonen blott en flyktig sekund eller två. Men jag har aldrig kunnat glömma den blicken. Som

ett tvåeggadt svärd skar den genom min själf och efterlämnade ett sår, som många år ej kunde hela,

Innan jag hunnit sansa mig, begära en förklaring, var han försvunnen. Jag hade velat ropa honom tillbaka, skynda efter honom, men stod som förstenad. Dansmusiken ljöd som idel dissonanser i mina öron och det förvånade och pinade mig att människor kunde le och skratta omkring mig. Hade icke min kavaljer kommit i detsamma och räckt mig den uppfriskande drycken, skulle jag antagligen svimmat.

»Fröken ser så blek ut,» sade han. »Fröken mår bestämdt icke bra?»

»Nej, jag är dödstrött,» svarade jag. »Var god och för mig till min tant. Jag önskar fara hem.»

»Tant hade naturligtvis ingenting emot att få bryta upp, men blef helt bestört att förslaget kom ifrån mig. Det hade aldrig hänt förr, och hon antog följaktligen, att jag måste vara allvar-samt sjuk. Jag lät henne tro hvad hon ville, ty jag var ej sinnad att ingå på några förklaringar.

Inkommen i mitt rum, slet jag af mig den gröna dräkten, som nu syntes mig så förhatlig, och kastade på mig en peignoir. Därpå släckte jag ljusen och rullade upp gardinen och lät full-månens sken fritt flöda in. Och så hängaf jag mig åt fönstilan.

Ah, hvilken natt det var! Hvilka kval jag led! Barn, måtte du aldrig behöfva genomgå en sådan skärseld.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Signe Hebbe; af M. J. (Med porträtt). Dina händer; af Emil Linders. — Hvad läser lagen? Af Ave. — Suomes-sa. (I Finland). Några vildblommor samlade af Esstese. (Forts.). — Omaka julklappar; af ***. — Iduns läkartiklar. XII: Tandernas och munbålans hygien, af tandläkaren Albin Lenhardtsen. (Forts. o. slut). — »Att be om pengar, . . .» VI, VII. — Litteratur. — Ur notisboken. — Teater och musik. Tant Amelies historia; för Idun af Homo Sum. (Forts.). — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af *Sophie Linge.*

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Charad.

Mitt första är ett sjutyddt ord:
En »under»-handling på vår jord
Blef en gång med detsamma gjord,
Tillika är det namn på mått,
På det mång' sjöbuss ände fått,
Då han det sköta ej förstätt,
Af sjukdom är det ock ett slag,
Vid fiske brukas det hvar dag,
Det håller uti drufvan tag.

Mitt andra har genom sitt sätt
Emot produkten af första »det»
Förskaffat oss vår smula vett.

Mitt hela vanpryder mång' hy,
Men är också af tanke ny
En frukt uti vår kära by.
Pirfvel.

Konsonantförändringsgåta.

Hvilket ord är det som kan varie-ras på 11 sätt genom att b ersättes med resp. d, f, g, j, k, m, n, r, s, t, x.
Pirfvel.

Sifferlogogryf.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 = Benämning på handverkare (bestämd form).
5 4 3 8 7 1 9 = Koloni i Afrika.
3 8 2 5 1 7 = Mytologisk person.
3 1 9 5 6 2 = Ordensbröder,
8 5 7 6 2 = Del af ett hjul.
6 9 5 6 = Fågel.

5 7 4 3 = Handelsvara.
8 9 5 4 = Kvinna.
7 8 3 = Långt och smalt.
2 8 9 = Djur.
1 2 = Gångbart.

Triangelaritmogryf.

	1	2	3	4	5	6
1	1	2	3	4	5	6
2	2	7	8	5	6	
3	3	8	9	10		
4	4	5	10			
5	5	6				
6	6					

1) Mansnamn, 2) disharmoniskt, 3) fettämne, 4) dryck, 5) arbete, 6) konsonant.

Sibylla.

Ramgata.

1	2	3	4	5	6	7	1
2	4	8	1	6	5	9	2
3	4	10	3	1	6	7	3
4	11	6	6	8	3	2	4
5	12	13	5	14	15	4	5
6	16	12	12	13	5	6	6
7	9	1	16	13	7	17	7
1	2	3	4	5	6	7	1

1) En vis man, 2) stad på Sardinien, 3) hvad man ej bjuder en kär gäst på, 4) hårdtuggadt, 5) spanskt slott, 6) luftig hufvudbonad, 7) stad i Nederländerna, 8) en vis man.
S. N.

Stafvelsegata.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
*															*
	*													*	
		*										*			
			*								*				
				*					*	*	*	*			
					*				*		*				
						*			*		*				

Stafvelserna äro: al, al, ar, b, d, da, and, e, elg, er, fal, frö, g, ie, l, l, li, lj, lf, la, la, m, med, n, n, na, ned, nid, nie, no, näs, pa, pi, r, ren, res, os, st, s, ske, trä, tu, ur, usa, vig, vik, und, vor, äla, ö, öf, önn.

De sexton orden äro: 1) Konungarrike, 2) gränsvärd, 3) herrgård i Uppland, 4) regementsmötesplats, 5) löfträd, 6) fabrik vid Göteborg, 7) finnes på ett visst slag af träd, 8) gammalt namn på en norsk stad, 9) sagoväsen, 10) fornnordisk benämning på ett haf i norra Ryssland, 11) konungarrike, 12) amt i Norge, 13) dansk ö, 14) stad i Italien, 15) sjö i Sverige, 16) stad i Norge.

Äro orden funna, bilda bokstäfverna i de markerade rutorna en svensk konungs valspråk.

Eno.

Apoköp.

1—6) Komposition.
1—5) Förstärka en omkrets.
1—4) Filosof.
1—3) Titel.

Sibylla.

Ordkedja.

Af nedanstående bokstäfver rätt ordnade erhålles en kedja af 7 ord med 5 bokstäfver i hvarje:
a e k l n r 2s 2t ö.
Pirfvel.

Lösningar.

Logogryfen: Strumpeband, and, band, puder, bur, spe, runa, as, prest, spade, brud, bud, stab, sand, strupen, spruta, Sture, stum, mast, mur, rum, resa, pust, sten, brus, bast, rep, dam, Ran, turban.

Anagrammet: retas, stare, aster.
Diamantgatan: 1) p, 2) lim, 3) Ajgil, 4) piggar, 5) juvel, 6) Ran, 7) r.

Ordgatan: Gustaf Vasa — Engelbrekt, Unterwalden, Sveaborg, Tösse, Aral, Falb, Ving-åker, Aisne, Smolensk, Ararat.

Förvandlingsgatan: Göteborg, Gerhard, Östersund, talgoxe, Edinburg, Bernhard, orangutang, Rättvik, grankott.

Bland nu befintliga Cacaosorter intages säkert förnämsta platsen af HULTMANS CACAO

Redan 1888 intygade prof. Joh. Lang i Lund, att Hultmans Cacao var fullt lika med van Houtens Cacao. Hultmans Cacao kan således varmt rekommenderas till hvarje husmoder